

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Анна Илчева Цоловска, СУ ”Св. Кл. Охридски” -
професор по професионално направление 8.2. Изобразително изкуство,
по процедура за придобиване на образователна и научна степен „Доктор” по 8.2.

Изобразително изкуство

към

НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ

Катедра „ПСИХОЛОГИЯ НА ИЗКУСТВОТО, ХУДОЖЕСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБЩОАКАДЕМИЧНИ ДИСЦИПЛИНИ“

С кандидат: **Дина Динкова Стоева**

Тема:

НОВАТА НАРАТИВНА КАРТИНА: МЕТАМОДЕРНИЗЪМ В ЖИВОПИСТА

Общи бележки за дисертационния труд

Представеният дисертационен труд се състои от: увод, три глави, предположение, списък на използваната литература, списък на използваните визуални източници и приложение с илюстративен материал. Включени са общо 129 изображения, подкрепящи теоретичното изследване.

Заглавието на дисертационния труд отговаря на неговото съдържание. Отделните глави последователно разкриват предмета на анализа, разглеждат тезите на автора и ги подкрепят със съответните теоретически и практически примери.

Цел на изследването

Текстът очертава целите и методологията на дисертационна работа, фокусирана върху контекстуализиране на развитието и състоянието на наратива във визуалните изкуства, в смисъл на появата на различна конструкция, наречена „нова наративна живопис“. Той също така се стреми да конституира „метамодернизма“ като феномен и да позиционира новата наративна живопис в неговите граници, като се опитва да разбере значението му в съвременната култура и потенциалните му възможности за формиране

на нова космология. Текстът демонстрира интердисциплинарен подход към изследването, черпейки от теоретичния фонд на теорията на изкуството, философията, културологията и естетиката. Тази интердисциплинарна ориентация дава възможност за многовалентно изследване на наративната живопис и нейната връзка с различните културни феномени. Освен това, изричното признание от страна на автора за личната гледна точка, основана на художествен опит, добавя дълбочина към анализа и повишава неговата достоверност като научно начинание, което налага ракурс, чрез който изкуството може да бъде разглеждано като пълноправен език..

Проследявайки етимологията на термина „нарративна живопис“ и изследвайки неговите различни конотации, авторът създава основа за изследване на наративната живопис в по-широк езиков и културен контекст. Този подход обогатява дискусията и подчертава сложността на темата. Текстът ефективно преодолява празнината между теоретичния дискурс и историята на изкуството, подчертавайки трайната уместност на феномена, като същевременно признава неговата еволюция в отговор на модернистичната чувствителност. Опирайки се на илюстративни примери, авторът демонстрира възможността да се задълбочи разбирането и да се стимулира по-нататъшно изследване на тази динамична художествена традиция. Текстът също така подчертава значението на разбирането на вътрешната логика на наративната живопис, като твърди, че докато предишни проучвания са се фокусирали върху стилистичните характеристики и взаимодействието с публиката, не е обърнато достатъчно внимание на присъщата за разказа структура на самото произведение на изкуството. Като поддържа идеята за по-задълбочено изследване на промените в сюжета и тяхната роля във формирането на вътрешната логика на картината, авторът подчертава необходимостта от по-холистичен подход към изследването на наративната живопис. Освен това текстът повдига провокиращи размисъл въпроси за връзката между съдържание и форма в живописата, което предполага, че съдържанието на една творба може да служи като инструмент за разбиране не само на развитието на живописата, но и на позицията на художника. Авторът постулира, че тази възникваща чувствителност, независимо дали е обозначена като метамодернизъм или по друг начин, представлява качествено отклонение от предишните периоди, сигнализирайки настъпването на нова ситуация, характеризираща се със самосъзнание и саморефлексия. Подобна концептуализация на метамодерността като „мета-ред“, надграждащ и надхвърлящ модерността, добавя дълбочина към дискусията и подтиква читателите да преразгледат своето разбиране за културната еволюция.

Текстът, със своята „искреност“ и ясна декларация за авторефлексия, представлява убедително изследване на концепцията за „новата искреност“ в съвременното изкуство, като се фокусира върху централното място на афекта и емоционалността при механизма на артистичното изразяване. Авторът еднозначно ни очертава „новата искреност“ като категория, дефинирана от емоционален резонанс. За разлика от например „новата метафизика“, която може да се характеризира с неяснота и сложност, „новата искреност“ е лесно разпознаваема поради своята вкорененост в неотменимата емоционалност на човешкия опит.

Изследването на „емоционалната истина в изкуството“ е нещо, което винаги ме е провокирало и имам свой възглед и отношение по темата, които няма да споделя тук, но анализът на ролята на афекта и емоционалността при оформянето на съвременните артистични практики дали като теоретично изследване, или с цел търсене на точното място и саморазбиране на собствените основания и нагон към творчество е задължително за всеки артист.

Авторското мнение в дисертацията е добре мотивирано и защитено. Визуалният материал е убедителен и точно подбран.

Теоретичен модел и методика на изследването

Изследването е интердисциплинарно ориентирано, като реферира към области от теорията и философията на изкуството, културологията, изкуствознанието и естетиката.

Автентичност на материала и оригиналност на решенията

Дисертационният труд е създаден самостоятелно от докторанта като се провокира от неговия личен интерес към наративната живопис и нейните основания, версии и перспективи и се опира на голямата му ангажираност и компетентност в областта.

Научни приноси

Текстът предлага цялостно изследване на вътрешните процеси на живописца, обхващащи последните петдесет години, хвърляйки светлина върху възраждането и като медия и по-специално възраждането на наративната живопис. Той се задълбочава в появата на нов тип наративна картина и изследва различните посоки, в които се проявява този феномен. Нещо, което не можем да не отчетем като силна страна на работата е нейният амбициозен обхват, който обема както историческата линия на живописца, така и нейните съвременни проявления. Като поставя възобновяването на живописца в

рамките на по-широки културни процеси, авторът предоставя на читателите нюансирано разбиране на факторите, движещи това възобновяване. Освен това предложението за обновена таксономия на културни периоди добавя дълбочина към анализа и предлага нова гледна точка върху еволюцията на художественото изразяване. Трудът представя специфичен начин на разбиране за изкуството, предлагайки презумпции за посока на културното развитие. Въпреки че се основава на чувствителността на автора, дисертацията, в по-широкия контекст на културната промяна отбелязана в нея, надхвърля субективното и личното, предлагайки прозрения, които имат потенциал да информират изследванията в областта на теорията и философията на изкуството и културата. Този акцент върху по-широките теоретични последици обогатява дискусиата и приканва читателите да се ангажират критично с представените идеи. Освен това капацитетът на текста да стимулира по-нататъшни теоретични изследвания и да провокира противоречия е забележителен. Като предлага нови категории и позиции в рамките на дискурса за изкуството и културата, текстът провокира изследователите да задълбаят в идеите му. Той насърчава динамичен обмен на концепции в полето на академичната общност, вследствие на авторското споделяне на ценни интуиции за вътрешните процеси относно живописиста и тяхното културно значение. Голямата яснота при представянето на теоретичните схващания, изведена от личния стремеж към искреност на докторанта, който всъщност има много богат опит като съвременен живописец, може да бъде от полза на съвременните научни среди. Предоставянето на подобни ясни дефиниции и примери, базирани в голяма степен на авторефлексии, подобрява доверието в текста и улеснява по-задълбоченото разбиране на неговите аргументи, концентрирайки се в „истината на художника“, която в случая е една пределно осмислена емоция, породена от факта на изкуството въобще. Цялостно дисертацията представлява интригуващ анализ на възраждането на наративната живопис, метаморфозите и последиците от нейната „реинкарнация“ при възприемането и отнесено към по-широките културни процеси. С по-нататъшно усъвършенстване и обработка, тя има потенциал да допринесе значително за науката в областта на теорията и историята на изкуството, културологичните изследвания и философията.

Заключение и предложение: Оценката ми за дисертационния труд, автореферата и научните приноси на Дина Динкова Стоева е ПОЛОЖИТЕЛНА.

Представеният дисертационен труд отговаря напълно на изискванията. Постигнатите резултати ми дават основание убедено да предложа да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” на Дина Динкова Стоева по 8.2. **Изобразително изкуство.**

Изготвил становището:

Проф. д-р Анна Цоловска

13.05.2024